

DIRVA

Nr. 72

Birželis-June 24, 1963

Cleveland, Ohio

Dresdeno bombardavimo mislė

PO 18 METŲ NIEKAS NENORI PRISIPAŽINTI SUGALVOJĘS IŠŽUDYTI 150.000 ŽMONIŲ KARUI BAIGIANTIS. — VIENINTELIS LOGIŠKAS PAAIŠKINIMAS YRA, KAD NORĖTA SOVIETAMS ĮRODYTI GERUS NORUS, KURIŲ DEMONSTRAVIMO JIE VISAI NEPRAŠĖ. — VISAS ANTROJO KARO STRATEGINIS BOMBARDAVIMAS DAVĖ LABAI MAŽAI NAUDOS IR SAVĖS NEPATEISINO. — ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ, GALVOJANT APIE ATOMINIŲ BOMBŲ ATEITĮ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Šiandien JAV turi tiek daug atominų bombų, kad jomis būtų visai nesunku sunaikinti likusį pasaulį. Nepaisant to, iš amerikiečių pusės buvo pareikšta, kad atominiam karui prasi-dėjus, amerikiečių taikiniais bū-sią tik kariniai objek-tai. Toks pareiškimas, iš vienos pusės, gali atrodyti kiek naivus ir sovietus padrąsinas, iš kitos pusės, jis išplaukia iš paskuti-nio karto patyrimo, kuris moko, kad strateginis bombardavimas, aplamai imant, nedavė laukty re-zultatų. Žinoma, pereito karo bombos buvo tik nekenksmingi žaislai, palyginus su būsimoji karo atominė bombos, tačiau ir nuo jų žuvo visas milijonas vokiečių -- ir vis dėlto tas la-bai siaubingas skaičius neturė-jo didesnės įtakos karo veiks-mams fronte.

Apie tai rašoma neseniai ir Amerikoje pasirodžiusioje buv. vokiečių civilinės gynybos vir-šininko gen. maj. Hans Rumpf knygoje The Bombing of Ger-many, (Holt, Rinehart & Wins-ton leidykla, 256 psl. \$4.50).

Žinoma nėra abejonių, kurio-je pusėje stovi autoriaus sim-patijos, tačiau su bendru jo tei-gimu, kad bombardavimas, su-naikines visu 50% 70 vokiečių miestų, nesustabdė tiekimo fron-tui ir iš viso mažai pakenkė vo-kiečių karo pramonės gamybai, kurios produkcijos viršūnė buvo 1944 metai. Pats Hitleris buvo priešininkas civilių taikinių bom-bardavimo ne dėl geros širdies, bet dėl to, kad vokiečiai neturėjo tokiam reikalui bombonešių. Prie tokio bombardavimo perėjo ang-lai ir amerikiečiai dėl to, kad ne-turėjo tokio fronto, kur kariautų kariai. Vokiečiai, tiesa, smar-kliai bombardavo Rotterdamą ir Varšuvą, bet tai buvo karo veiks-mų eigoje, siekiant tuos dūmies-tus paimiti. Vokiečiai pradėjo bom-barduoti D. Britaniją, atsakydami į britų vadinamus teroro puolim-us. Vokiečių puolimais buvo užmušta apie 60.000 D. Britani-jos gyventojų. Ir taip, kaip mili-jonas užmuštųjų nesukėlė Vokie-tijoje panikos, taip ir vokiečių puolimai, įskaitant V1 ir V2 ra-ketas, iš kurių išsivystė vėles-nės amerikiečių ir sovietų rake-tos, nepadarė reikiamos įtakos britų moralei.

Bombardavimo beprasmišku-mo viršūnė buvo pasiekta 1945 m. vasario 13 d., sunaikinant Dres-deno miestą ir išžudant apie 150.000 jo gyventojų t.y. 80.000 daugiau, negu atominė bomba Hi-rošimoje. Apie tai 255 puslapių knygoje rašo britų istorikas ir žurnalistas David Irving -- The Destruction of Dresden (William Kimber leidykla Londone; 36 sh.)

Irving, kuris tyrinėjo Vokietijos bombardavimą ir jo pasekas, peržiūrėjo visus archyvus, ap-klausinėjo liudininkus ir priėjo tos pačios išvados, kaip kitas britų istorikas Sir Harold Nic-olson, kad "Dresdeno sunaikini-mas yra gėda mūsų istorijai", ar žinomas britų Darbo partijos politikas ir karo metu "psicho-loginio karo vedimas" viršininkas sąjungininkų vyriausioje būstinė-je Richard Crossmann: "Dresde-no sunaikinimas buvo nusikalti-mas prieš žmoniškumą. Kaltinin-kai turėtų būti atiduoti tarptauti-niam Nuerenbergo tribunolui, jei

tas teismas nebūtų išsigimęs į nugalėtojų keršto instituciją."

Tie kaltininkai neišskūs ir šian-dien, W. Churchillis, jo aviacijos ministeris Sir Archibald Sinclair ir vyr. bombonešių vadas Sir Ar-thur Harris bei jo padėjėjas Sir Robert Sundby kratosi bet kokios atsakomybės. Harris, neįtrauk-tas į oficialių britų karžygių są-rašą, 1946 emigravo į Pietų Ame-riką, o jo padėjėjas Saundby tei-gia, kad įsakymas atėjęs iš avia-cijos ministerijos.

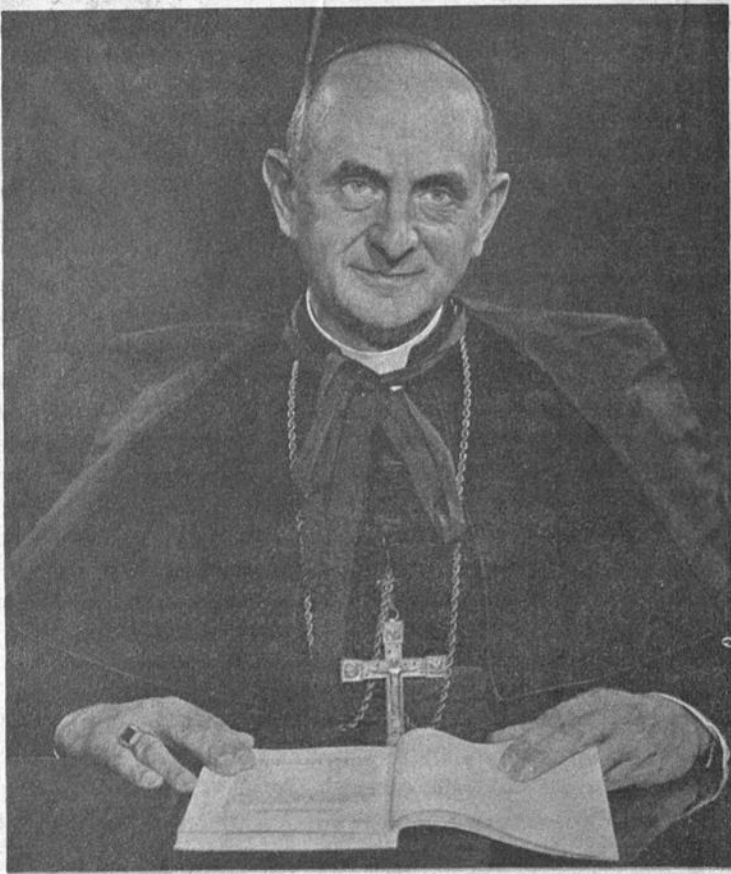
Čia verta prisiminti bendrą ka-ro situaciją tuo metu. Tuo tarpu, kai Vakarų fronte von Rudstedto priešpuolis 1944 m. gale buvo kiek susilpninęs vakariečių žy-giavimą į priekį, sovietams 1945 m. sausio 25 d. buvo pasisekę peržengti Oderio upę. Netrukus turėjo prasidėti Jaltos konferen-cija dėl Europos pasidalinimo ir Churchillis bijojo, kad vakarie-čių pozicijos, turint galvoje fron-to būklę, gali būti nepalankios de-

rybom. Už tat jo aviacijos minis-teris įsakė bombarduoti kokį nors vokiečių miestą netoli sovietų fronto, kad tuo būdu pabrėžus ginklų brolystę su sovietais ir vakariečių talkos vertę. Tą įsa-kymą ministeris Sinclair davė nenoromis, nes tam reikalui bom-bonešiai turėjo skristi kelis šim-tus kilometrų per vokiečių teri-toriją, be to, ir oras pasitaikė labai nepalankus. Jaltos konfe-rencija pasibaigė be tos "ginklo brolybės" demonstracijos (vasa-rio 11 d.) Tokiu būdu "politinis mo-tyvas" bombardavimui išnyko, bet užvesta mašinerija nesustojo veikusi. Vasario 12 d. oras tiek pasitaisė, kad ir buvo įsakyta pasirodinti užskridimams. Ame-rikiečių karo attache Maskvoje gen. majoras Hill painformavo są-jungininkus sovietus, kad vaka-riečiai bombarduosią Dresdeno prekių stotį. Tas pranešimas ne-padarė jokio matomo įspūdžio so-vietams.

Puolimas turėjo įvykti trim bangom, pirmoji banga turėjo tik paruošti kelią antram dides-niam užskridimui, kurį turėjo dar-sekti trečias. Tuo tarpu iš Dres-deno vokiečiai atitraukė didelę dalį priešlėktuvinių patrankų ir metė jas į frontą prieš sovietų tankus. Pirmoji bombonešių ban-ga -- 244 lėktuvai Lancaster tipo -- Dresdeną pasiekė vasa-rio 13 d. 10 val. 10 min. ir 30 sekundžių vakaro, antroji -- 529 Lancasteriai -- miestą pasiekė

(Nukelta į 2 psl.)

J. Šv. POPIEŽIUS POVILAS VI

Kardinolas Giovanni Battista Montini, Milano arkivyskupas, išrinktas naujuoju popiežiumi.

REMKIME LAISVĖS PAVILJONĄ

Gubernatoriai iš 29 JAV valstijų, abiejų politinių partijų pirmininkai ir sos-tinės Washingtono komisi-onieriai remia ir palaiko akciją, kuria siekiama su-daryti pakankamai lėšų Laisvės Pavilijono įrengi-mui pasaulinės parodos me-tui New Yorke.

Pavilijono įrengimui yra sukurta organizacija vardu First Foundation for Free-dom. Ta organizacija, ku-rion įeina žymiausios JAV politinio ir visuomeninio gyvenimo asmenybės, sie-kia, kad pavilijone turėtų progą pasireikšti Sov. Są-jungos okupuotų kraštų laisvės ir nepriklausomybės

siekiai. Laisvės Pavilijonas pasaulinėje parodoje reikš-tų vieną ir galingą "ne" ko-munizmui. Be tokio pavili-jono paroda neturėtų jokios reikšmės.

Lietuvius Laisvės Pavili-jono komitete atstovauja prel. J. Balkūnas, L. Šimu-tis. Jame taip atstovauja-mos visos kitos Sov. S-gos pavergtos tautos.

Lietuvių visuomenė pri-valėtų parodyti didelį susi-domėjimą tos organizacijos svariu užsimojimu ir, kad ir nedidelėmis, bet skaitlin-gomis aukomis prisidėti prie pirmutinio tikslo įgy-vendinimo -- Laisvės Pavi-lijono įrengimo.

Kadas Meškauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Nepriklausomybės laikais per Jonines-į Rambyną lietuviai suvažiuodavo iš tolimųjų vietų ir seniau stovėjusio aukuro vietoje būdavo uždegama ugnis. Čia vykdavo jaunimo šventės, būdavo vaidinamos misterijos ir chorai duodavo koncertus. Nuotraukoje vienų Joninių metu pulk. Saladžius, dabar gy-neną Rochestery, N.Y. su žmona, sūnumi ir būreliu kauniečių pas Mažosios Lietuvos patriarchą Martyną Jankų, kuris tuo metu buvo Rambynų saugotoju. Antra iš kairės stovi Elzė Jankutė, patriar-cho duktė, dabar gyvenanti Kanadoje.

VISI MES SIELOJAMĖS TAIS PAČIAIS TAUTOS REIKALAIŠ

sako Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos pirm. K. Kalendra

Kostas Kalendra, Kanados Lie-tuvių Tautinės Sąjungos pirmi-ninkas, su ponija, keliaudami au-tomobiliu iš Toronto, Kanados, neseniai aplankė Chicagą, New Yorką ir daugelį kitų Amerikos miestų.

K. Kalendra aktyviai reiškia-si ne vien Tautinės Sąjungos dar-buose, bet ir plačioje Toronto lie-tuvių visuomenės veikloje. Tų ke-lionių metu Dirvos bendradarbei teko su p. Kalendra plačiau iš-sikalbėti įvairiais Kanados lie-tuvių ir Tautinės S-gos veiklos klausimais.

— Ar Kanados Lietuvių Tautinė Sąjunga veikia tais pačiais nuostatais, kaip ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga? — paklausiau be-silankantį New Yorke sve-čią.

-- Kanados LTS-ga vien jaut-o-dėl, kad esame skirtingose vals-tybėse, iš formalios pusės negali veikti ALTS-gos nuostatais. Ka-nados LTS-ga palyginamai yra jauna organizacija, sukurta nau-josios lietuvių imigracijos, atvy-kusios į Kanadą po antrojo pasa-u-linio karo. Ji čia veikia Lietuvių Tautinio Sąjūdžio idėjomis ir nuostatais. Sąjūdžio valdyba ran-dasi JAV-se New Yorke, pirm. dr. B. Nemickas.

— Ar S-gos nariai reiškiasi tik savo organizacijos ribose ar domisi ir bendri-nių organizacijų veikla?

-- Kanados Tautinės S-gos na-riai ne tik dalyvauja bendrinėse organizacijose, bet ir jas kuria, kaip pav., Credit Union (lietuvių bankas). Šioje srityje itin daug pasidarbavo iš Toronto į Los Angeles išvykęs apsigyventi A. Kiršonis. Mūsų nariai taip pat aktyviai dalyvauja Baltijos Federa-cijoje, Rezistenciniam Sąjūdyje, Lietuvių Namų išlaikyme, Lie-tuvių Mokyklose, Bendruomenė-je ir kitur.

Šiek tiek sunkumų turėta su Liet. Bendruomene Toronte, nes čia buvo tendencijų bendruomenę laikyti VLIKo padaliniu. Tai ten-dencijai išnykus, ar jai tik iš-oriniai sumažėjus, mūsų nariai ir čia įsijungė į aktyvų bendruo-meninį darbą.

Greta išvardintų organizacijų, Kanados Liet. Taut. Sąjungos na-riai patys dalyvauja ir materia-liai remia neolituos ir skau-tus. Daug pasišventimo rodo Lie-tuvos Nepriklausomybės Talkos ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo rėmimo. Čia tenka pažy-mėti, kad visų į LNT ir LNF įeinančių organizacijų ponios ar toms organizacijoms pritarian-čios yra visų mūsų parengimų sėkmingos talkininkės, be kurių nuoširdaus darbo jokia šventė, joks minėjimas nebūtų toks jau-kus, iškilmingas bei sėkmingas. Ta proga tebūna man leista mū-sų talkininkėms pareikšti nuošir-džią padėką ir palinkėti, kad ir

KOSTAS KALENDRA, Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro valdybos pirmininkas, praeitą mėnesį pasitraukęs į pensiją, dabar manas visą energiją pašvęsti tik lietuviškai veiklai.

kitų žemynų lietuvių moterys pasektų jų pavyzdžiu ir akty-viau jungtųsi į lietuviškų darbų barus.

— Ar Kanados Liet. Tau-tinė Sąjunga palaiko ryšius su Amerikos Lietuvių Tau-tine Sąjunga?

-- Ryšius palaikome daugia-u-sia per Lietuvių Tautinį Sąjūdį. Mes Kanadoje, lygiai, kaip ir jūs

JAV-se, sielojamės tais pačiais tautos reikalais, sprendžiamas pačias problemas: lietuviškos Ka-nadoje išlaikymo, Lietuvos vada-vimo, tautinės spaudos stiprini-mo, Vilties dr-jos leidžiamos Dirvos stiprinimo ir kitais klau-simais. Kiekvienas Amerikos Lie-tuvių Tautinės S-gos veiklos lai-mėjimas kartu yra ir mūsų džiaugsmas. Jūsų darbais gyvai domimės ir remiame vispusiš-kai. (eč)

ATSTOVŲ RŪMŲ PIRMININKAS PAŽADĖJO TALKĄ REZOLIUCIJŲ PRAVEDIME

Rezoliucijoms Remti Komiteto narių grupė birželio mėnesio 12, 13 ir 14 dienomis buvo susirinkusi į Washingtoną ir aplankė virš 80 senatorių ir kongreso atstovų. Šiame žygyje dalyvavo lietuviai, latviai, estai ir kiti amerikiečiai. Žygio dalyviai lankė legislatorius mažomis grupėmis po du, tris ar keturis asmenis. Buvo aplankyti Senato ir Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijų nariai, rezoliu-cijų autoriai, abiejų partijų lyde-riai Senate ir Atstovų Rūmuose ir Kongreso vadovybės nariai.

Šio žygio tikslas buvo: padė-koti senatoriams ir kongresma-nams už ligšiolinę talką visame rezoliucijų reikale; paprašyti pa-ramos ateities kovai už rezo-liucijų pravedimą; paprašyti se-natorių ir kongresmanų, kad jie

padarytų visą galimą spaudimą rezoliucijų reikalu į Senato ir At-stovų Rūmų užsienio reikalų ko-misijų pirmininkus senatorių Fulbright ir kongresmaną Mor-gan, kurių rankose visos rezo-liucijos yra; gauti iš senatorių ir kongresmanų patarimų ateities veiklai.

Viena iš grupių buvo priimta ir Atstovų Rūmų pirmininko John W. McCormack. Priėmimas įvyko birželio mėnesio 14 d., penktadienį, 11 valandą ryte John W. Mc-Cormack kabinete. Atstovų Rūmų pirmininkas John W. McCormack pažadėjo savo talką rezoliucijų pravedimo reikale.

Visam žygiui buvo kruopščiai pasiruošta, ir jis buvo sėkmin-gas ir kartu labai naudingas atei-ties veiklai. (it)

ST. CLAIR SAVINGS

4 1/4%

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH
JULY 15th EARN

from July 1st
(current rate)

4 LOCATIONS:

813 EAST 185th STREET 26000 LAKE SHORE BOULEVARD
6235 ST. CLAIR AVENUE 25000 EUCLID AVENUE

Detroito lituanistinės mokyklos šeštasis skyrius su mokytoja Jūrate Pečiūriene. J. Gaižučio nuotrauka

DETROITE GRAŽIAI UŽBAIGTI MOKSLO METAI

Šeštadienį, birželio 1 d. rytą mokyklos kiemą pripildė 150 mokinių ir gražus būrys mokinių tėvų. Tvarkinga visų mokinių rikiuotė, vedama mokytojų ir palydima mokinių tėvų, sudarė įspū-

dingą eiseną į šv. Antano bažnyčią. Pamaldos buvo retai įspūdingumo, nes lietuviškos giesmės plaukė iš 150 jaunų širdžių, padedant mokytojams ir mokinių tėvams. Giesmės vargonais palydėjo vietos varg. Albertas Matieka. Mokyklos kapelionas kun. Kazimieras Šimanavičius savo pamokslu pabrėžė lituanistinių mokyklų svarbą ir jautriai atsiliepė apie nepaprastą lietuviškų giesmių skambėjimą.

Po pamaldų visi organizuoti rinkosi į mokyklos patalpas, kur vyko mokslo metų užbaigimo aktas. Užbaigimo aktą pravedė skyrių mokytojai, kurie pagal skyrių eilės tvarką šiais mokslo metais buvo šie: Seselė Kristina, Stasys Sližys, Jadvyga Damušienė, Pranas Zaranka, Dalia Kaupienė, Jūratė Pečiūrienė ir Albertas Mišitnas. Mokykloje religiją dėstė kun. Kazimieras Šimanavičius ir tautinių šokių dvi grupės vedė Aldona Rastenytė - Page, o atsarginiu mokytoju buvo Jonas Mikulionis.

Akto metu visiems mokiniams, perėjusiems į aukštesnį skyrių, buvo įteikti pažymėjimai, o pažangieji skyrių mokiniai dar buvo ap-

dovanoti Marijos Sims Černecytės poezijos rinkiniais "Ant kryžkelių senų". Tai buvo graži ir didelė autorės dovana, kurių net keturiasdešimt egzempliorių skyrė lituanistinei mokyklai mokslo metų užbaigimo proga. Taip pat Jurgis Mitkus Savonorių Kūrėjų vardu apdovanojo septintojo skyriaus du pirmuosius mokinius vertingomis knygomis. Inž. Jonas Gaižutis padarė kiekvieno skyriaus nuotrauką, kurias galima užsisakyti pas skyriaus mokytojus. Ta pačia proga šeštasis skyrius išleido leidinį, kuriame pasireiškė visi skyriaus mokiniai. Tenka pasidžiaugti mūsų jaunųjų pastangomis ir skyriaus mokytoju J. Pečiūrienės sektinu pavyzdžiu.

Po akto mokiniai, vadovaujami mokyto Pr. Zarankos, padainavo momentui pritaikytas dainas, ir po to užbaigai visi sugiedojo tautos himną.

TRĖMIMU MINĖJIMAS

TORONTE

Pabaltiečių Federacija Toront, prisimindama Estijos, Latvi-

jos ir Lietuvos gyventojų trėmimus į Sibirą, birželio 12 d. Eaton auditorijoje suruošė minėjimą. Atidaromąją kalbą pasakė BF pirmininkas R.J. Šimanavičius supažindindamas atsilankiusius svečius su bolševikinės Rusijos nusikalstamu pabaltiečių naikinimu tremiant juos į Sibiro vergų stovyklas. Pabaltiečių moterų tarybos pirmininkė S. Butkevičienė, keldama šeimos reikšmę gyvenime, nurodė, kad dar daugelis iki šiol pabaltiečių šeimų ryšium su mūsų tėvynių pavergimu, yra išdraskytos ir joms neleidžiama kartu suėti. Jinai apeliavo į laisvojo pasaulio žmones, kad jie tai visa išgirstų ir padėtų.

Minėjime pagrindinę kalbą pasakė federalinio parlamento narys ir prekybos ministeris M. Sharp duodamas patikrinimą, kad mūsų pastangos siekiant laisvės ir žmogaus teisių įgyvendinimo Kanados vyriausybės bus remiamos. Kartu perdavė ir ministerio pirmininko Pearson sveikinimą su linkėjimais.

Taipgi kalbas pasakė Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulai J. E. Markus, R. N. Bryson ir dr. J. Žmuidzinai.

Sveikinimo kalbas su gražiais linkėjimais šioms trims tautoms atgauti laisvę pasakė Ontario provincijos parlamento narys adv. J. Yeremko ir Toronto miesto tarybos ir mero vardu adv. Ben. Gault keletas sveikinimų raštu.

Meninę programą išpildė pianu -- Vera Leinvebare, solistė -- Erika Veskimets ir Varpo choras, vedamas muz. S. Gailevičiaus.

Iškilmingais trijų Pabaltijo tautų pasižadėjimais tęsti kovą už Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvę ir tų tautų himnais buvo baigtas minėjimas. Tikėkime, kad laisvės siekiančių tautų balsas jokia brutali jėga nėra nutildys ir nenutildys. Todėl ir toliau nesiliaukime skynę sau kelius į laisvę.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

BROCKTON

• Brocktono mugė šiais metais atkelta viena savaitė anksčiau, prasidės birželio 29 d. ir tęsis iki liepos 6 d. Tokiu būdu ir lietuvių bakūžė bus atidaryta birželio 30 d., sekmadienį.

Seniau mugė būdavo nuo rugsėjo 1 d. ir suvažiuodavo daug lietuvių iš tolimų Amerikos kampų. Dabar, atkėlus į liepos mėnesio pabaigą karščius, šiek tiek lankytojų sumažėjo, bet, vis dėl to, kas lankys savo gimines ar važiuos pro Brocktoną, maloniai laukiami.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 7 D. II JAV ir Kanados Tautinių Šokių Šventė International Amphitheatre salėje.

LIEPOS 9 D. Marquette Parko Namų Savininkų Lygos piknikas Bruzgulinės darže.

LIEPOS 14 D. Anglijos lietuvių klubo gegužinė Spaičio darže, Willow Springs.

LIEPOS 20-21 D. Pabaltiečių lengvosios atletikos, plaukymo, lauko teniso ir futbolo pirmenybės.

RUGPČIO 31 - RUGSĖJO 1 D. Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos 50 metų jubiliejinis suvažiavimas Conrad Hilton viešbutyje.

RUGSĖJO 28 D. sol. Nerijos Linkevičiūtės dainų ir arių rečitalis Jaunimo Centre.

SPALIO 5 - 13 D. Jaunųjų dailininkų meno kūrinių paroda Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre. Parodos atidarymas spalio 5 d. 7 val. vakaro.

SPALIO 12 D. Lietuvių Gaištingųjų Seserų S-gos tradicinis parengimas, Western Ball Room salėje.

SPALIO 12 D. -- gyv. D. Britanijoje lietuvių linksma vakaris, B. Pakšto salėje.

SPALIO 26 D. 8 val. vak. solistės Aldonos Stempužienės koncertas, ruošiamas Santaros-Sviesos Federacijos Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 17 D. Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas Jaunimo Centre.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvyras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

GRĮŽKIME PRIE KNYGOS

Lituanistinių mokyklų mokytojai, išleisdami mokinius vasaros atostogom, vėl nurodė eilę knygų, kad jas perskaitytų lituanistiniam akiračiui praplėsti, susigventų su lietuviškom problemom, kad nors momentais liktų ryšyje su lietuviška tematika, su lietuvišku žodžiu. Aišku, kad jokios kelionės, jokios geografiniai įspūdiškai nesuteikia žmogaus protui to akiračio, kurį gauni perskaitęs, pagal savo pomėgį, keletą gerų knygų.

Lietuvių kalboje knygų turime įvairiausių: nuo lietuviškų piešinių priešmokyklinio amžiaus vaikams iki dokumentalinio Aleksandro dūno. Beletristika, poezija, atsiminimai; novelės, serijiniai romanai, sodžiaus romantika ir studijų dienos miesčioniškos atmosferoje... Tiesa, joms perskaityti reikia laiko, ko mes visi, atrodo, taip mažai turime. Tačiau laikas yra mūsų pačių ribojamas. Mes patys nustatom ir tvarkom laiką po darbo valandų. Poilsio laikotarpis yra mūsų, tik mokėdime jį tinkamai panaudoti. O niekas dar nesigailėjo poilsio laiką panaudojęs knygai perskaityti.

Ne visad turime sutikti su knygoje keliama ideja. Ne visad turi mums ta ir kita knyga patikti. Bet gi gerai, kad jau ta ir kita tema turime savo nuomonę, atseit, protaume.

Kiek skaitymas, studijavimas, domėjimasis kūryba ir kitų su kurtomis idėjomis taip parankiai patiekta kūrybine medžiaga padeda žmogui išditi į aukštesnį, kilnesnį dvasinį ir kultūrinį lygį, kiek literatūra suteikia žmogui dvasinį vertybių, primena skaitlingos bibliotekos, primena knygų leidyklos. Kas nors gi knygas skaito.

Skaito, tai skaito, bet kiek jau turime atbukusių rankų ir protų, nebeatsimenančių, kada paskutinį kartą buvo įsigyta knyga. Girdi, "neturiu laiko" skaityti, arba, "nieko gero" lietuviškose knygose. Gera ar bloga knyga, nesužinosi neperskaitęs. Kad ir "blogą" knygą perskaitęs, kurk tąja tema bent mintyse geresnę tematiką, kurk skaistesnį žmogų, kurk šviesesnę aplinką. Galvok ir sportuok smegenimis. Protas reikalingas iki grabo lentos. Proto lavinimui reikalinga ne tik ranka pasiekiamoji aplinka, bet ir plati pasauli apėmė erdvė, kurioje, kūrėjo sukurtos asmenybės, įvykiai, tragika, laimė ir džiaugsmas, ašaros ir juokas cirkuliuoja per amžius nestubdomame vyksme.

Knyga -- ne lentynoms, bet asmenybei puošti. Lietuviškų knygų tiražai dar nepuošia nei lentynų, nei asmenybių. Bent vidurkį paėmus -- ne. Kyla klausimai -- kokiomis vertybėmis kovojame už savo tautos laisvę, kokia statistika remiame savo kultūrinį pajėgumą? Atrodo, dar daug turime tautiečių, kurių kultūriniam mastui tarnauja sunaudoto muilo kiekis.

LIETUVOS SKRIAUDIKAI PATYS PASISTATYDINO PAMINKLĄ SAVO DARBAMS

Ištrauka iš V. Rastenio paskaitos, skaitytos birželinių įvykių minėjime Waterbury, Conn.

Minime Lietuvos nelaimės, ne tik ištikusias anomis birželio dienomis, o visas tada prasidėjusias ir tebeįsivaizduojančias iki šiai dienai. Jų daug ir įvairių.

Žaidžų Lietuvai pridaryta ne tik tą ar kitą birželio 15-tą. Ar gi ne skaudesnės žaidžios yra metų metais trukusios tragiškos partizanų kovos? Ar gi ne skaudžios žaidžios, gautos ir Červenėje, ir Pravieniškėje, ir Telšiuose, ir Kauno fortuose, ir Panerių šlaituose, ir Pirčiupio, ir Miliūnų ir eilėje kitų Lietuvos kaimų sudegintų su gyvais žmonėmis?

Ne pati Lietuva sau tas žaidžias pasidarė. Svetimi, Lietuvą bėmėdžiodami jomis su-smaigstė.

Ir ar ne visų skaudžiausia tai, kad iki šiai dienai dešimtys ir šimtai Lietuvos sūnų-dukterų te bėnaujami kaip Lietuvos laisvės slopinimo įrankiai.

Ištisų, svetimieji užrūtinę Lietuvą savais tankais, apsmagstė ją svetimais durtuvais ir sumaišė tų pačių Lietuvos motinų gimdymus vaikus taip, kad perdažnai sunku beatskirti, kas jos gynėjas, kas išdavikas. Tai pati didžiausioji Lietuvos žaidža, tai pati didžiausioji ir neužmirštamiausioji skriauda.

Tik pažvelkim į kenčiančios motinos veidą lietuvių dailininko sukurtos skulptūros atvaizde. Sako, kad tai paminklas Pirčiupio kaime sudegintoms sužvėrėjusių hitlerininkų, ar net ir, kaip sako, jiems talkininkavusių vadinamųjų "buržuazinių nacionalistų" aukoms.

Sako, kad skulptorius čia kaip tik tiems išreiškė amžiną pasmerkimą ir prakeikimą.

Lietuvis skulptorius už tą paminklą tapo pagirtas ir net stambia premija apdovanotas -- kieno? Ogi tų pačių, kurie pirmieji sukūrė prieštą ir sąlygas tokiai skriaudai įvykti.

Nesgi, kodėl vokiečių esesininkai sudegino Pirčiupio kaimą ir jo gyventojus? Ogi iš aklo, liguisto keršto bolševikų iš Rusijos atsivertusiems banditams, nušovusiems porą vokiečių.

Ar tie banditai nežinojo ką daro? Jie žinojo, kaip esesininkai keršija be atodairės žudydami nekaltus, jei nepagauna tiesioginio priešo. Jie gi žinojo, į kokį pavojų stato nieku nedėtus Pirčiupio gyventojus, kai atsibastė į jų laukus vokiečių pamedžioti. Ar jie gynė nuo žvėriško keršto tuos nekaltus žmones, dėl kurių dabar lieja krodiliškas ašaras? Niekto panašaus. Įsirašė į savo nuopelnus porą pašautų vokiečių ir bai-

tyviai perduota susirinkusiems. Tas uždegtų susirinkusių jungtis į kovą prieš komunizmo vietoję, negu kad sukeltų ašaras. Juk atsiminkime, kad visi tie, kurie žuvo ar dar kenčia, nelaukė ir nelaukia iš mūsų pagaudenimų ir ašarų, bet tvirto, kovą skelbiančio balso, kurį jie išgirdę daug lengviau atsidus, o išgirsti jieturi galimybę...

liškai pasislėpė: tegu sau žūsta už tą jų neva laimėjimą pora šimtų Lietuvos žmonių -- kas

Kiekvieno atveju, tai vieninteli Lietuvos pavergėjų pastatytas, bet lietuvių sukurtas pamink-

Pirčiupio paminklas

jiems!

Lietuvos motina -- visa Lietuva -- gniaužia kumštį prie skausmo sukausto veido ne vien dėl Pirčiupio. Tai skausmas ir prakeikimas visiems ir visų tų nelaimių kaltininkams.

Taip supranta šį paminklą kiekvienas į jį bežveigias lietuvis, kaip ir kiekvienas kitas sąžinės dar nepraradęs praeivis. Gal ne kitaip suprato ir jį sukūręs dailininkas... Kas žino, išskyrus jį patį...

las, kuris be jokių svyravimų pasiliks Lietuvoje ir jai laisvę atgavus, nebent gal perkeltas į pačią matomiausią vietą. Nes jame dailininkas pasakė visos Lietuvos mintis ir jausmus dėl viso ir visko to, kas prasidėjo 1940 metų birželio 15-tąją. Lietuvos pavergėjai patys pasistatydino savo darbams tinkamą paminklą.

Argi tai, kad net ir toki dalykai atsitinka, negana vaizdžiai rodo, kokia sudėtinga, kokia paini yra dvasinė Lietuvos ir tų gyvenančių tautiečių būklė?

KAIP NEMYLĖTI TOKIO JAUNIMO?

Ankstvyūs vasaros karščiai Chicagoje Jaunimo Centro nuotaičių nė kiek nenuslopino. Nuo ketvirtos valandos po pietų kiekvieną dieną čia plačiai atsidaro visos durys. O šeštadieniais ir sekmadieniais -- nuo pat ankstyvo ryto. O užsidaro jos tik vėlyvą, vėlyvą vakarą...

Vien tik vienos paskutinės savaitės bėgyje štai kas dėjos. Jaunimo Centre: muzikų Nako, Jakubėno ir Kučino muzikos studijų mokinių koncertai, Ramovėnų pobūvis, Korpi Gintaras knygos "Pajūriais, pamariais" pristatymas visuomenės, skautų arbatėlė, Balfo Chicago apskritys susirinkimas su kavute, Karaliaus Mindaugo 700 metų mirties ir Baissio Birželio minėjimas, didžiojo lietuvių ir patrioto Antano Olio 5 metų mirties minėjimas. Abi salės: viršutinė ir apatinė nuolat užimtos... Ir visur žmonių pilna. Sakau, tai bent Chicago, pasaulio lietuvių sostinė!

O kur dar visokios repetitijos: Dainavos ansamblio, Chicago lietuvių Operos choro, II Tautinių šokių šventės šokėjų, sportininkų... O kur gi dar įvairių organizacijų valdybų posėdžiai, pasitarimai... Kas čia viską ir besuskaičiuos. Girdisi tik klegesiai, dainos, dundėjimas ir akordeonų garsai. Ar tai būtų vėsi diena, ar karščiai spausių prie žemės -- vistiek.

Tai bent Jaunimo Centras! Sakyčiau, kartu ir lietuviško senimo centras.

Tame jaukiame lietuviškame skruzdelyne dabar randasi ir II Tautinių šokių šventės Centrinė Būstinė. Tėvas Jonas Kubilius, SJ, paskyrė jai patį šviesiausį ir patogiausią kambarį, prie patėjimo. Tik telefoną turime nuo savą. Jis yra: 471-2248.

Būdėdamas būstinėje, pro platų ir didelį langą pats pirmasis pamatau žmogų, įeinantį į šiuos namus. Ir kiekvienas įeinantis pirmiausiai kreipiasi į mane:

-- Kur yra tėvas Kubilius?
-- Galiu suteikti visokių informacijų apie Tautinių šokių šventę ir bilietų dar turime, bet kur dabar yra tėvas Kubilius, negalėčiau tikrai pasakyti. Prieš pusvalandį jis čia buvo...

-- Aha... Na, tai paieškosime... Ateina vėl būrys jaunų lietuvių.

-- Tėveli Kubilių norėtume matyti.

-- O kam jums jo prireikė, mergelės?

-- Mes čia turėsime skautų sueigą. Nežinome kuriame kambari.

-- Susiras, susiras jistuoju... Per duris įbruzda būrys gvių jaunikai.

-- Ar yra tėvas Kubilius?
-- Dabar nėra, kaž kur išvykęs.

-- Ponas, tai gal jūs turite raktą?

-- Kokį raktą?

-- Ten, nuo ano kambario. Mes sportininkai...

Ir taip per visas mielas dieneles jaunimėlis ieško tik tėvo Kubiliaus, Jaunimo Centras virto nebeįėjama lietuvių tvirtovė. Sunku ir suprasti kas atsitiktų, jeigu Chicago lietuviškasis jaunimas netektų tėvo Jono Kubiliaus...

Kartais manė ima ir apninka pavydo mįslis. Visi tik ir teklaužia: "Kur tėvas Kubilius?". Kodėl gi niekas manęs neieško, ir kokio užmiršto akmenėlio prie kelio... O juk kadaise su juo buvome vienoje gimnazijos klasėje. Įeina penki senyvi, aprašę džentelmenai. Visi su amerikoniškais portfeliais. Mat, atsi-

vežtieji iš Vokietijos, tada kainavę po kelis tūkstančius markių, jau "nemadoje". Įeina į būstinę, -- Kur tėvas Kubilius?

-- Tuo tarpu jo nėra. Išvykęs. -- Kaip tai? Mums reikalingas kambarys, turime valdybos posėdį. O dabar išvykęs...

-- Tai jūs su juo susitarėte, pranešėte?

-- Niekas mes nei susitarėme, nei pranešėme. Juk visada kai ateiname, tai ir gauname vietą...

-- Sakote, kaip į geležinkelio stotį: kada ateini -- tada ir gerai...

Kartą tokių posėdinių čia susirinko iš 14 organizacijų. O atskirų kambarių -- klasių yra tik 10. Tai ir įvyko nesupratimas: visi nebegalėjo sutipti vienkartinio posėdžiui... Pasirodė, kad tik pusė iš jų tebuvo pranešę ar prašę patalpų. Kiti taip sau atėjo...

Lauke šutinantis oras. Karštis įkabinęs į 95 laipsnį. Tėvas Kubilius laisto žolę ir kvietėles. Ir rožės nuo šutos savo žiedus žemyn lenkia. Jaunimo Centre, ten apačioje verčia akordeonas ir girdisi kojų trepsėjimai ir rankų pliaukštelėjimai. Tai tautinių šokių šokėjai repetuoja... Mane šiurpas ima... Kaip galima tokiame karštyje šokti? Aš čia sėdžiu beveik nieko neveikdamas, o vienok šlapias...

Ir kai nutilo akordeonas, šokinėjimai bei trepsinėjimai ir visi išsiskirstė, atėjo tėvas Kubilius ir sako:

-- Eik šen, ką aš tau parodysiu...

Nueiname apačion. Ten kur šokta -- ant grindų bala. Gali sau braidyti...

-- Tai ne vanduo palietas, o jaunimo prakaitas... -- sako tėvas Kubilius. -- Sakyk, ir kaip nemylėti tokį ryžtingą lietuvišką jaunimėlį? Ir kai liepos 7 dieną minios sėdės apšaldytoje Amphitheatre salėje, vargu ar kas pagalvos, kad šie šokių šventė taip gausiai aplaistyta ryžtingo jaunimo prakaitu... Ir kaip nemylėti tokio jaunimo, kaip nesuprasti ir neremti jo?

Alb. Valentinas

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ JUBILIEJINĖ TOKSTANTINĖ LIETUVIŲ FONDUI

Illinois Liet. Gydytojų Draugija savo metiniame susirinkime nutarė savo kasmetinį 1,000 dol. kultūrinį įnašą šiemet nukreipti į Lietuvų Fondą.

Įteikimas numatomas visos Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos 50 metų jubiliejinio suvažiavimo metu rugpjūčio 31 d., Conrad Hilton viešbutyje, Chicagoje.

Pažymėtina, kad Illinois Gydytojų Draugija kasmet kitą tiek paskirsto įvairiems lituanistinio švietimo bei tautinės reprezentacijos reikalams. Šiemet Valdybą sudarė gydytojai: pirm. Edmundas Ringus, vicepirm. Liudas Žibas, sek. Jurgis Volodka ir ižd. Julius Ramonas. Naujon valdybą išrinkti: pirm. Ferd. Kaunas, Juozas Paukštys, J. Volodka, Janina Jokša-Jakševičienė ir Zigmas Rudaitis. Visi Illinois gydytojai iš anksto kviečiami dalyvauti ne tik Sąjungos suvažiavime, bet ir susirinkimuose kiekvieno mėnesio -- nuo rugsėjo iki balandžio, išskyrus gruodį (bendra Eglutė) ir vasarį (bendras pobūvis su visuomenine paskaita) -- paskutinį antradienį, 9 val. vak. Draugijos būstinėje, 2454 W. 71 St. (dc)

MAIRONIO JAUNOJI LIETUVA,

knyga be kurios negali apsieiti nei vienas jaunuolis, moksleivis.

Ribotas tos knygos skaičius gautas Dirvoje. Užsisakykite paštu.

Knygos kaina -- kietais viršeliais 2 dol., minkštais -- 1,50 dol.

Reikalingos reformos minėjimų pobūdžiui ir tikslui pateisinti

"MŪSŲ PASTOGĖ", Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis birželio 12 d. laidoje tą klausimą nagrinėja savo vedamajame. J. P. Kedys, rašydamas apie Birželinius minėjimus kaip politinę demonstraciją, pasisako, kad --

"iki šiol tie minėjimai ruošiami grynai tik pabaltiečiams, pasikviečiant svečių prelegentą ar vieną kitą garbingesnį svečių. Man atrodo, kad kur kas naudingesnį ir didesnių rezultatų pasiekime, jeigu Baltų Komitetai ir toliau pasiliktų šio įvykio rengėjais ir programos sudarytojais.

Be į pačius minėjimus būtų pakviestos plačią mastu tokios organizacijos, kaip R.S.L., Christian Anticommunist Crusade, Antibolshevik Block of Nations ir kitos anitbolševikinėje veikloje pasireiškusios organizacijos. Šitokie platūs ir galimai vieši minėjimai įgauntų kur kas didesnį svorį ir apie Pabaltijo tautas galėtų išgirsti kur kas platesnės masės žmonių ir ypač tie, kurie domisi politika.

Bene jautriausia minėjimų vieta ir reikalinga skubios reformos, tai pats jų pobūdis. Iki šiol buvo taip, kad visą programą vienokioje ar kitokioje formoje sudarydavo vargų ir kančių išskaičiavimai. Salėje nuotaika sunki, daug verkiančių, nusiminusių. Kyla klausimas, ar daug mes savo ašaromis galime jau žuvusiems ar net ir gyviems padėti? Man atrodo, nieko. Kur kas geriau būtų, kad šios dienos programa susidėtų daugiau iš politinio pobūdžio medžiagos su revoliucine tendencija ir aiškiai demonstra-

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karius, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

* RAŠYTOJO JURGIO GLIAUDOS pagerbimo vakaro programa yra numatyta sekanti:

1) Atidarymas; 2) Literatūrinis rašyt. Jurgio Gliaudos apibūdinimas -- atlieka rašytoja Alė Rūta - Arbienė; 3) Iš rašyt. Jurgio Gliaudos "Ikaro Sonatos" ištrauka -- perteiks Los Angeles Dramos Ansamblio nariai: D. Mackialienė, A. Petrauskas, V. Dovydaitis ir V. Plukas; 4) Sveikinimai; 5) Rašyt. Jurgio Gliaudos žodis; 6) Meninė dalis, kurią išpildys solistė Florence Korsakaitė.

Oficialiai ir meninei programai pasibaigus, užkandžiai, kavutė ir šokiai.

Sol F. Korsakaitė

D. Mackialienė

V. Dovydaitis

Pagerbimo vakaro metu bus suruošta rašyt. Jurgio Gliaudos knygų parodėlė, kurioje bus galima įsigyti autoriaus raštų. Pagerbimo vakaras įvyks birželio mėn. 29 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Pradžią bus 7 val. vakaro.

* JŪROS SKAUTŲ PARENGIMAS įvyks birželio mėn. 15 d. LT Namų salę perpildė gausiais ir rečiau matomais svečiais. Žinoma, ypatingai krito į akis lietuviško jaunimo gausumas ir patrauklumas. Tiems ir toms, kurie pradeda galvoti apie pastovesnius gyvenimo kelius patartume dažniau šios rūšies lietuviškuose rengimuose dalyvauti. Salė buvo gražiai dekoruota. Visas parengimas buvo pavyzdinai organizuotas. Daug pasidarbavo patys Jūros skautai ir skautės, bet nemažiau prisidėjo savo talka skautų mamytės ir tėveliai. Jūros skautų bičiuliai link Jūros skautams ir skautėms šis vasaros veikloje gero ir palankaus vėjo.

* LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ dalininkų susirinkime, įvykusiam š.m. birželio mėn. 8 d., iš pirm. pranešimo paaiškėjo, kad pagrindinis šios valdybos rūpestis yra atlikti jau prieš pora metų užplanotą namų remontą, kurio dalį įvykdžius, kita dalis liko neįvykdyta. Iš LTN-mų išdėdinto Dr. P. Pamataičio padaryto pranešimo patiekto išlaidų ir pajamų samatos susidaro trūkumas ar nedateklus virš 2000 dol. Šiam nedatekliui išlyginti arba visiems numatytiems remonto darbams atlikti yra reikalinga surasti kur nors lėšų. LTN-mų valdybos buvo pasidylta, kad neapsunkinus namų terminuota skola ir už ją mokėtinais nušimčiais, prašyti LTN-mų visus dalininkus paskolinti nemažiau kaip po 25 dolerius. Susirinkimas, ilgesnį laiką išdiskutavęs įvairius kėtus pasiūlymus, priėjo išvados, kad dalininkų padaryta po 25 dolerius paskola yra geriausias būdas būtinų lėšų suradimui ir pastatius balsavimui

A. Petrauskas

visų buvo vienbalsiai priimta. Ir čia pat, susirinkimui dar rebevykstant, LTN-mų dalininkai įteikė išdėdinti 500 dolerių. Kartu susirinkimo v-bai pavesta, kad ji kreiptųsi LTN-mams paskolos reikalu į visus dalininkus, prašant ją tęsti ir kuo greičiau įmokėti.

Kartu susirinkimas buvo supažindintas su svarbesniais LTN-mų visuomeniniais ir kultūriniais užsimojimais ir bendrai sumamų ūkiniais ir administraciniais patvarkymais.

LTN-mų pirmininkas pristatė susirinkimui visiems gerai pažįstamą Izabelę Oksienę, kaip įstojusią su 100 dol. įnašu į LTN-mų dalininkus. Susirinkusieji Izabelę Oksienę pasveikino karštais plojimais. Pažymėtina, kad iš Oksų šeimos tuo būdu yra gaunama antra šimtinė.

Išklausius smulkesnį pranešimą apie LTN-mų ruošiamą rašyt. Jurgio Gliaudai pagerbimo vakarą, o taip pat panagrinėjus galimybes kaip iš namų gauti didesnes pajamas, susirinkusieji buvo pakviesti prie dalininkų paruoštos kavutės.

JAUNIMO ŠVENTĖ, kuri įvykdoma Los Angelėje kiekvienų metų pavasarį, šiemet įvyko š.m. birželio mėn. 2 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Šių metų Jaunimo šventė buvo praversta su ypatingai plačia ir turtinga

programa. Buvo deklamuota, dainuota, pasirodė fortepijonu, šokta ir atliktas rašytojos Alės Rūtos vieno veiksmo vaidinimas "Atsiskyrėlis". Pastrodė jaunųjų choras, vedamas mokyto. Razutienės. Buvo surengta ir meno parodėlė, kurioje buvo išstatyti kol kas tik vienos dailininkės Rasutės Arbaitės (8 metų) kūriniai, kurie, nepadarytų didelės gėdos ir moderniojo meno arstovams. Jaunimo šventės programą gražiai praturtino įvairios jaunimo grupės ir Los Angeles Tautinių Šokių Ansamblys, kurį sudaro daugiausia aukštesniųjų mokyklų mokiniai ir studentai, kurie atstovaus Los Angeles Tautinių Šokių šventėje Chicagoje. Prie Jaunimo šventės paruošimo prisidėjo savo talkininkavimu ir vyresnieji: rašyt. Alė Rūta, muzikai A. Narbutas ir J. Ažuolaitis, Algis Žalūnas paruošdamas vaidinimui dekoracijas, O. Barauskienė akompanavusi repeticijų ir vaidinimo metu, tautiniams šokiams akordeonistai -- Pažemeckas ir Kazakevičius, o taip pat stud. V. Mikuckaitė ir Gidas Radvenis vadovaudami Tautinių šokių ansamblui.

Jaunimo šventės visam paruošimo darbui vadovavo mokyto. Razutienė, kuri, būdama kartu LB apylinkės jaunimo vadovė, niekur nesigaili nei laiko, nei energijos jaunimo reikalams.

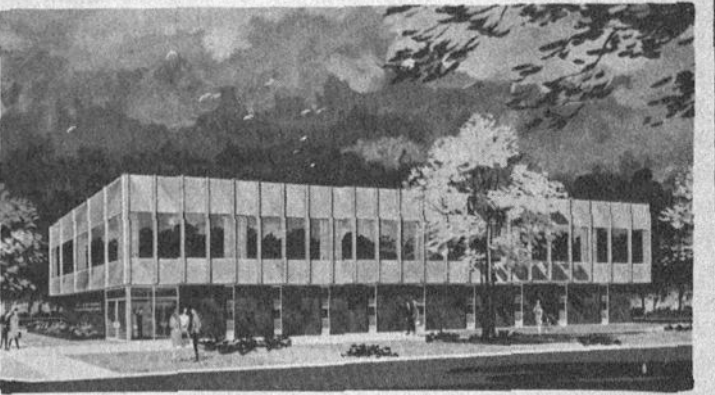
(1)

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDŲ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRASVARBU GAUTI DAŽNIAU, NĖS IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

FIRST FOUNDATION FOR FREEDOM

30 ROCKEFELLER PLAZA, NEW YORK 20, N. Y.

PLaza 7-3184

1963 m. birželio 24 d.

BOARD OF TRUSTEES

WILLIAM A. EGAN
Governor of Alaska
PAUL FANNIN
Governor of Arizona
JOHN A. LOVE
Governor of Colorado
JOHN N. DEMPSEY
Governor of Connecticut
ELBERT N. CARVEL
Governor of Delaware
WALTER N. TORRIMER
President, Board of Commissioners
District of Columbia
FARRIS BRYANT
Governor of Florida
ROBERT E. SMYTH
Governor of Idaho
OTTO KERNER
Governor of Illinois
MATTHEW E. WELSH
Governor of Indiana
BERT T. COMBS
Governor of Kentucky
JOHN H. REED
Governor of Maine
J. MILLARD TAYLOR
Governor of Maryland
ENDICOTT PEABODY
Governor of Massachusetts
TIM M. BARCOCK
Governor of Montana
GRANT SAWYER
Governor of Nevada
JOHN W. KING
Governor of New Hampshire
RICHARD J. HUGHES
Governor of New Jersey
JACK M. CAMPBELL
Governor of New Mexico
TERRY SANFORD
Governor of North Carolina
WILLIAM L. GUY
Governor of North Dakota
MARK O. HATFIELD
Governor of Oregon
ARCHIE GUBBRUD
Governor of South Dakota
PHILIP H. HOYT
Governor of Vermont
ALBERT D. ROSELLINI
Governor of Washington
WILLIAM W. BARRON
Governor of West Virginia

HONORARY MEMBERS

JOHN M. BAILEY, Chairman
National Democratic Committee
WILLIAM E. MILLER, Chairman
National Republican Committee

FREEDOM PAVILION COMMITTEE

ANDREW J. VALUCHEK
Commissioner of the Freedom Pavilion
DR. GEORGE M. DIMITROV, Chairman
Assembly of Captive European Nations
MGR. JOHN BALKUNAS, President
Conference of Americans of Central-Eastern European Descent
DR. REXHEP KRASNIQI, President
Free Albania Committee
WILLIAM MONCHILOFF, President
American Bulgarian League
VLASTA VRAT, President
Czechoslovak National Council of America
PAUL SAAR, President
Estonian National Committee in the U.S.A.
JULIUS MACKER, President
William Penn Fraternal Association (Hungarian)
DR. PETER LEJINS, President
American Latvian Association
LEONARD SIMUTIS, President
American Lithuanian Council
CHARLES ROZMARSKY, President
Polish American Congress
PAMFIL RIPOSANU, President
Rumanian American National Committee
JOSEPH LESAWYER, President
Ukrainian Congress Committee of America

Mieli Bičiuliai!

Prieš daugelį metų, kai aš ir tu dar buvome jauni, būriais plaukė mūsų tėvynainiai į Ameriką geresnio gyvenimo ieškoti. Per sunkų, bet garbingą darbą, jie greit sugebėjo pasinaudoti aukštu gyvenimo lygiu-LAISVĖS vaisiais. Mes, lietuvių kilmės amerikoniai, gerai suprantame, ką tai reiškia mūsų gyvenimui. Darbu ir atkaklumu buvo prisidėta atstatyti Ameriką ir išlaikyti LAISVĘ kovojant josios kova. Jie gi padėjo įgyvendinti tuos idealus, kuriems atstovauja Laisvės Statula, simbolį visų LAISVĘ mylinčių žmonių.

Tačiau, mums čia Amerikoje esant, privalome kartu neužmiršti savo giminių ir draugų, kurie mūsų kilmės kraštuose šiuo metu kovoja už nuogą egzistenciją prispausti totalitarinės sistemos, kuri savo tikslais siekia išsiplėtimo po visą pasaulį. Tai sunaikintų visų mūsų įnašą, kurį kartu su kitų kilmės kraštų tautiečiais esame kelių genkarčių bėgyje čia sukūrę.

Nelaimingi žmonės mūsų kilmės kraštuose neturi kitų vilčių, kaip tik tas, kurias mes galime iškelti siekiant LAISVĖS. Kad jiems pagelbėjus, mes privalome skelbti visam pasauliui jų kančių apimtį. Ši žinia geriausia pasieks pasaulį per LAISVĖS PAVILJONĄ, statysimą New Yorke ruošiamoj pasaulinėje parodoje, kuri bus atidaryta 1964 metų balandžio mėn. Tai kartu padės apjungti bendraminčius amerikiečius LAISVĖS idėjos naudai, per ilgai laikytai užtikrinta mums gėrybe.

Šis projektas, LAISVĖS PAVILJONAS, gali būti įgyvendintas tik tada, kai jūs ir visi kiti būsite duosnūs jam jau DABAR! Jūsų auka — bet kurio dydžio — labai mielai laukiama.

Su pagarba

Andrew J. Valuchek,
Commissioner of the Freedom Pavilion

A NON-PROFIT, CHARITABLE CORPORATION

LAIMĖKIT LAISVĖS KELIONĘ 2 EUROPON Kraštas jūsų pasirinkimui

The First Foundation for Freedom pasiūlys laimingą porą į bet kurią pasirinktą šalį, kad pamatytų demokratijos vyksmą užsienyje. Reikia tik užpildyti šalia talpinamą kuponą ir su auka JAU ŠIANDIEN pasiųsti! Kad galiotų, visi laišakai privalo turėti pašto antspaudą ne vėlesne data, kaip 1963 liepos 15 d.

\$2.00 už 1 bilietą arba \$5.00 už tris

(KUPONAS) (Prašu rašyti išskaltomai)
FIRST FOUNDATION FOR FREEDOM, DEPT. QP1

Gerbiamasis:

Perskaitęs jūsų laišką, džiaugiuos galėdamas prisidėti savo auka \$..... jūsų kilniam tikslui.

Pavardė

Adresas

Miestas Zona Valstija

Organizacija, kuriai priklausau

Visos aukos bus pakvituojamos.

POTTAWATTAMIE

Resort

Naujausia lietuvių įsigyta vasarvietė, 7 mylios į šiaurę nuo St. Joseph ir Benton Harbor, Mich. prie 31-33 US kelio. (100 mylių iš Chicagos, 30 mylių į šiaurę nuo Union Pier, Mich.).

Tai dvidešimt penki akrai gražios Michigano ežero pakrantės su tūkstančių pėdų privačiu paplūdimiu. Iš Chicagos pasiekama važiuojant Indiana greitkelio, US-12 ir nuo Union Pier US-94; St. Joseph'e įvažiuojama į US-31-33 kelią.

- Švarūs motelio ir atskirų namukų kambariai su visais patogumais.
- Erdvios žaidimams ir poilsiui skirtos patalpos.
- 250 svečių talpinanti valgykla.
- Gausūs ir įvairūs maistas.
- Puošnus baras.

Ideali vieta organizacijų ir grupių išvykoms, suvažiavimams, studijų savaitėms ar savaitgalių pramogoms.

Dėl informacijų skambinti ar rašyti: P. Ambutas

Chicagoje, POTTAWATTAMIE RESORT
REpublic 7-0770
(po 6 val. vakaro). Benton Harbor, Mich.
Tel. Walnut 5-6243.

VISI KELIAI VEDA Į POTTAWATTAMIE...

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Vladas Čyvas, Vytautas Kamantas ir dr. Algirdas Nasvytis** sudaro Rezoliucijos Remti Komiteto Clevelande ir jo apylinkėse gyvenančių to vieneto narių prezidiumą. Jis vadovaus visam rezoliucijų pravedimo darbui čia. Clevelande ar apylinkėse lietuviai, norį vienu ar kitu būdu prisidėti prie darbo už rezoliucijų pravedimą, rašo: Mr. Vl. Čyvas, 9001 Ann Lourt, Cleveland 8, Ohio; arba — Mr. Vyt. Kamantas, 477 Cole Plaza, Willowick, Ohio.

SLA veikėjų sąskrydis

SLA, vienas seniausių JAV lietuvių sambūris, šiais metais vykdydamas Aušros Vajų, numato rugpjūčio mėnesį sukviešti Susivienijimo Amerikos Lietuvių Vidurinių Valstijų centrinių organizatorių sąskrydį Clevelande. Sąskrydyje, kaip numatoma, dalyvaus ir SLA Ohio valstijos kuopų veikėjai ir naujų narių organizatoriai. Sąskrydį kviečia SLA Pildomoji Taryba, talkinama Clevelande veikiančių SLA kuopų veikėjų. Sąskrydžio metu numatomas SLA parengimas-pobūvis, kurio ruošia

DOVANOS LIETUVISKAM JAUNIMUI

Mokslo metų baigimo, sporto švenčių, stovyklų ir kt. progomis mūsų jaunimui puikios, amžinos dovanos būtų **Algirdo Gustaičio** knygos:

LIETUVA EUROPOS NUGALĖTOJA

Lengvai, įdomiai skaitoma knyga-albumas. Visiems lietuviams. Didelio formato, puikiam popieriuje. 80 reikšmingų iliustracijų. Dail. prof. A. Varno viršėliai. Kaina \$2.50.

KOVA SU GAIDŽIU

Mažiesiems. Puikiai dail. V. Stasiūnaičio iliustruota. Kaina \$2.00.

UZPUOLA BITĖS

Mažiesiems. Sauniai dail. V. Stasiūnaičio iliustruota. Kaina \$2.00.

Šios knygos gaunamos DIRVOJE.

pasirūpins Clevelando SLA kuopų vadovybės. Šiuo metu vyksta pasitarimas su SLA Pildomąja Taryba dėl sąskrydžio laiko.

Ruošia atsiminimus apie 1863 metų sukilimą

Minint istorinio 1863 metų sukilimo šimtmečio sukaktuves, Clevelande gyvenąs laikraštinkas Vytautas A. Braziulis numato paruošti platesnės apimties apie šį sukilimą apybraižą. Jo net trys seneliai, Barboras, Juozapas ir Kazimieras Braziuliai, iš Laumakių kaimo, Gruzdžių apylinkės, dalyvavo 1863 m. sukilime ir du iš jų skaudžiai nukentėjo.

• **Zigmas Dautartas** dalyvavo Rezoliucijos Remti Komiteto žygyje Washington. Visos akcijos metu be kitų kongresmanų jis apėmė savo gerai pažįstamą kongreso atstovą Frances Bolton, kuri pažadėjo pilną talką rezoliucijų pravedimo reikale.

• **Juozas Stempužis, Tėvynės Garsų** radijo programos vedėjas, lankantis čia Rezoliucijos Remti Komiteto pirm. L. Valiukui, pažadėjo visam rezoliucijų pravedimo žygiui pilniausią savo talką bei paramą.

ĮDOMI FOTO PARODA

East Ohio Gas Co. rūmuose vyksta įdomi ir įvairi foto paroda, kurioje surinkta rinktiniai darbai iš JAV, Kanados ir Meksikos. Jų tarpe ir 79 spalvotos nuotraukos.

Visos yra spaudos premijuotos nuotraukos, geriausios iš 1/4 milijono nuotraukų, pristatytų 1962 m. įvairius kontestus ir varžybas.

Jų tarpe yra nuotraukų, laimėjusių po 1000 dol. premiją.

Paroda tęsis iki liepos 5 dienos.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMO PROGA tenka paminėti, kad šį liūdną iškilnių programą labai gražiai buvo įsijungusi Šv. Jurgio parapijos bažnyčia, kapelionui kun. P. Dzegoraičiui pasakius nuotakoms priderintą pamokslą ir šv. Mišių metu labai gražiai pasirodžius parapijos chorui, muz. Pr. Ambrazui vadovaujant.

Parapijos choras, specialiai tam minėjimui pasiruošęs, patiekė minėjimui pritaikytų lietuviškų giesmių koncertą ir mišias lotyniškai.

Muz. P. Ambrazo, choro vadovo, sukurto giesmės "Viešpatie, saugok! mus ir mūsų namus" chorui ir "Iš Tavo rankų, Dieve,"

Vilma ir Emilis Skujenieksai

E. SKUJENIEKS - SUKAKTUVININKAS

Latvių rašytojas ir žurnalistas Emils Skujenieks, ilgą laiką gyvenęs ir dirbęs Lietuvoje ir tapęs susirišęs su lietuvių kultūrinio gyvenimu, birželio 26 d. sulaukė 60 metų amžiaus.

E. Skujenieks gimė 1903. VI.26 ir augo Bauskėje, Latvijoje. Nuo 1922-28 m. gyveno Lietuvoje ir mokytojavo Biržų apskr. Karinė prievolė taip pat atliko Lietuvo-

je, DLK Gedimino pulke Ukmergėje.

Po 1928 m. apsigyveno Rygoje kur reikšėsi spaudos ir literatūros darbais.

Karo ir okupacijų pasekoje atsidūręs tremtyje, pagaliau įsikūrė Clevelande.

Išleidęs visą eilę novelių ir apysakų latvių kalboje, yra parašęs ir 4 scenos veikalus, kurių 2 išversti į lietuvių kalbą (Dirigentas ir Nežitėrk atgal). Nėra apėmęs ir poezijos, paskelbtos latvių ir lietuvių spaudoje. Neapėmiamas įnašas lietuvių ir latvių suartinimui atliktas gausiais vertimais, straipsniais, apžvalgomis abiejų tautų publicistikoje. Ypatinai tenka pažymėti E. Skujenieko nuopelną lietuvių skaitytųjų supažindinimui su lietuvių literatūra, išvertus į lietuvių kalbą visą eilę literatūros veikalų. Gaila, kad karo sukūriose žuvo Donelaičio Metų vertimo rankraštis.

Įsijautusiai atlikus solistui Vyt. Matulioniui, nuskambėjo įspūdingai.

Pamaldose gausiai dalyvavusi lietuvių visuomenė, gliauli paveikta pamokslu, momentui pritaikytų giesmių, aktyviai jungėsi Maldai Mariją, sugiedotą choro ir visų dalyvių.

NE DARŽELIAI! Nežinia kodėl, veik visi mūsų ateiviai Clevelande rašo ir sako: "Lietuvių Kultūriniai Darželiai".

Tikras pavadinimas yra Lietuvių Kultūrinis Darželis -- vienas, ne keli. Kauno Karo Muziejaus Sodelio niekas nevadino sodeliais. Clevelande veikia Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjunga (ne darželių).

Darželiai yra visų, virš 20, tautų, greta lietuvių. Jie turi vieną bendrą federaciją -- Kultūrinių Darželių Federaciją.

K.S. Karpius

SVEIKINA CLEVELANDIEČIUS.

Savo atostogų kelionėje, užsukę į Lietuvių Enciklopedijos leidėjo J. Kapočiaus vasarvietę, Osterville Manor, Cape Cod, Mass., užtikome p. Kapočius besiruošiančius sezonui atidarymui savo didelėje vasarvietėje. Sakė, laukias atvykstančių iš Clevelando Nasvyčių, Steponavičių ir kitų. J. Kapočius prašė pasveikinti clevelandiečius Tautinės Sąjungos narius, Dirvos Štabą ir Enciklopedijos prenumeratorius.

K. S. Karpius

Em. Skujenieko plunksna, kad ir nuvargintose nuo fizinio darbo rankose, dar nerūdyja. Kupinas planų, darbų ir entuziazmo, sukaktuvininkas žengia į septintąjį dešimtmetį, lydimas gyvenimo draugės p. Vilmos Skujenieks.

ISNUOMOJAMAS BUTAS

1053 E. 71 gt., 3 kambariai ir vonia, prijungtas porčius. Priekinis butas viršuje.

Skambinti 361-0989 po 4:30 val. p. p. (72, 73, 74)

Neolituany Orkestro įgrotą plokštelę "Grojame jums" galima įsigyti:

BOSTONE: Antanas Vileniškis, 5 Adams St., Dorchester, Mass. CLEVELANDE: Dirva ir Vaclovas Vinclovas, 1903 Sunset Dr., Cleveland 17, Ohio.

CHICAGOJE: Cezaris Modestavičius, 6456 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.; Rimas Mulokas, 3210 W. Marquette, Chicago 29, Ill.; Jonas Našliūnas, 6829 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. DETROITE: Jonas Gaižutis,

591 W. Girxdale, Detroit, Mich.; Vlodo Paužos knygyne -- Nerinaga.

NEW YORKE: Juozas Maurukas, 84-23 116th St. Richmond Hill 18, N.Y.

LOS ANGELES: Vytautas Aleksandriūnas, 2458 Silver Lake Blvd., Los Angeles 39, Calif.

PHILADELPHIOJE: Petras Mitalas, 7322 Oak Ave., Philadelphia 26, Pa.

TORONTE KANADOJE: P. Kvedaras, 325 Wellesley St., E. Toronto 5, Ont.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 30 D. Clevelando Skautininkų Draugovės gegužinė - piknikas.

LIEPOS 14 D. Lietuviams būdžiams remti valdyba ruošia gegužinę Painesville, Ohio.

LIEPOS 28 D. Naurų sodyboje didžioji lietuvių gegužinė. Rengia LB Clevelando 1-os Apyl. Valdyba.

RUGSĖJO 7 D. LB Clevelando 1-os Apyl. dešimtmečio paminėjimas šv. Jurgio parap. slėje.

RUGSĖJO 8 D. 1863 m. sukilimo minėjimas. Rengia ALT

RUGSĖJO 14 D. Vaidilos teatro dešimtmečio sukaktis proga balius šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 28 D. Šv. Jurgio parapijos salėje, koncertas - rečitalis Genovaitės Vasiliauskienės, iš Australijos. Rengia ALTS 12 skyrius. Pradžia 7:30 val. vak.

SPALIO 12 D. Neringos skaučių tunto tėvų komiteto rengiamas balius ir madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 12 D. Naujosios parapijos salėje antrasis kultūrinės tautos koncertas, tos salės pianinui įgyti. Globoja Vyčių kuopa.

SPALIO 19 D. Lithuanian Village Bendrovė rengia balių.

LAPKRIČIO 3 D. madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 9 D. Vaidilos teatro premjera M. Venclausko "Užburtoji dėdelė" šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 17 D. Vaidilos teatro spektaklis "Užburtoji Dėdelė" vaikams ir jaunimui, Lietuvių salėje.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas. Ruošia LB.

REIKALINGOS MOTERYS

Prie elektrinių siuvamų mašinų, prityrę suknelių siuvėjos.

6501 Euclid Ave.

JERRY LURIE SPECIALTIES

(72, 73, 74)

• **Savininkas parduoda** mūrinį namą: 4 miegamieji; 4 garažai; varinis vandentiekis ir lietaus nubėgimai; sklypas 425 pėdų ilgio su medžiais; naujas cementinis išvažiavimas; randasi Marcella Rd. — prieš Naujos parapijos mokyklą. Telefonas: IV 1-5380.

(72-78)

SAVININKAS PARDUODA

1 šeimos, 8 kamb. namą, 6731 Edna Ave., netoli Šv. Jurgio mokyklos. Erdvūs kambariai, aukštas rūšys, 2 automobilių garažas, naujai nudažytas.

Skambinti A. Dailidei — HE 1-8516.

VIENOS ŠEIMOS NAMAI:

1) Į pietus nuo Euclid Ave. (tarp Euclid Ave. ir Terrace Rd.), 4 miegamieji

2-rame aukšte ir 3 kambariai 3-čiame aukšte, 3 vonios, gaso pečius. Tik — \$14,900.

2) Tarp Euclid ir Hayden Ave., 3 miegamieji 2-rame aukšte ir 1 kambarys 3-čiame aukšte, gaso pečius, garažas. \$10,700.

J. ŠIRVAITIS

Wm. T. Byrne eRal Estate

1535 Hayden Ave.

MU 1-6100 — įstaiga,

KE 1-4080 — namai.

(70, 71, 72)

IŠKILŲ K. BANIO IR B. LENKAČIO LAIMĖJIMAI

Iš visų LSK Žaibo lengvatietų, atstovaujančių įvairias mokyklas Clevelande ar apylinkėse, vienas iš geriausių pasirodžiusių yra K. Banys, Clevelando East High School moksleivis. Po eilės sėkmingų pasirodymų 880 yd. ir 1 mylios bėgimuose laike sezono, K. Banys kvalifikavosi dalyvauti Ohio gimnazijų pirmenybėse, laimėdamas Clevelando distrikto varžybose 2 vietą 880 yd. bėgime prabėgęs per 1:58,2 min. ir 3 vietą 1 mylios bėgime (4:29,0 min.).

Ohio valstybės gimnazijų (High School) 1963 m. pirmenybėse, įvykusiose š.m. gegužės 24-25 d. Columbus, Ohio, K. Banys iškovojo 3 vietą 1 mylios bėgime, pasekme 4:24-6 min. Tai yra nauja geriausia Š. Amerikos lietuvių pasekmė vyrų klasėje. K. B. nedalyvavo 880 yd. bėgime.

Gegužės 29 d. K. Banys dalyvavo paskutinėse šio sezono gimnazijų varžybose -- Clevelando miesto gimnazijų pirmenybėse, vadinamose "Senate Championships", kur 1 mylios bėgime laimėjo 2 vietą (4:25,5 min.) ir 880 yd. bėgime 3 vietą (1:58,3).

K. Banys visuomet aktyviai dalyvauja lietuvių varžybose. Per eilę metų žaidynėse Toronte, K. B. laimėjo pirmas vietas 400 m. ir 800 m. bėgimuose jaunių A klasėje ir 3000 m. bėgime vyrų klasėje.

LSK Žaibo narys B. Lenkaitis, pereitais metais persikėlęs gyventi į Youngstown, Ohio dalyvavo Ohio gimnazijų pirmenybėse, š.m. gegužės 24-25 d. Columbus, Ohio. Disko (High School) metuime B. Lenkaitis laimėjo 2 vietą, nusivėdęs 166'11 1/2" (50,89 m.). Tai yra nauja geriausia Š. A. Lietuvių pasekmė jaunių A klasėje. Rutulio (12 lbs.) stūmimo B. Lenkaitis iškovojo 3 vietą, pasiekęs 56' 2 1/2" (17,13 m.).

Pažymėtina, kad pereitais metais B.L. buvo Ohio valstybės gimnazijų meisteris disko metuime. Tokios apimtys laimėjimais ir pasiekimais lietuviams yra tikrai verta pasididžiuoti.

Prieš tai, gegužės 17 d., Sailem, Ohio B. Lenkaitis laimėjo pirmas vietas North-East Ohio gimnazijų distrikto pirmenybėse disko metuime ir rutulio stūmimo, kvalifikuodamasis dalyvauti Ohio pirmenybėse.

LSK Žaibo narys S. Venclauskas šį sezoną atstovavo Cathedral Latin High School, rutulio stūmimo (12 lbs.) ir disko metuime, pasiekdamas 48'-1" (14,65 m) ir 123'-0" (37,49 m).

LSK Žaibo narys D. Degesys šį sezoną dalyvavo St. Ignatius High School lengv. atletikos komandoje, atsiėdamas rutulio (12 lbs.) stūmimo 43'-0" (13,10 m) ir disko metuime 110'-0" (33,53 m).

Clevelande įvykusiose metuime Katalikų Gimnazijų (High School) lengvosios atletikos varžybose, LSK Žaibo narys V. Laniauskas, atstovaudamas St. Joseph High School, laimėjo 3 vietą šuolyje į aukštį, pasekme 5'-8" (1,73 m.).

LSK Žaibo narys 14-metis G. Titas, atstovaudamas Cathedral Latin gimnazijos "freshmanų" komandą laike šio sezono pasiekė pažymėtinų pasekmių: šuolyje į aukštį -- 5'-6" (1-68 m), šuolyje į tolį -- 18'-10" (5-74 m) ir rutulio (8 lbs.) stūmimo -- 48'-4" (14,73 m.). G. Tito pasekmė šuolyje į aukštį yra pakartota geriausia Š.A. Lietuvių pasekmė, jaunių B kl. pasiekta A. Žaliausko (Toronto Aušra) 1959 m.

LSK Žaibo narys L. Juodvalkis šį sezoną atstovaudamas Shaw High School lengv. atletikos komandą, pasiekė šių pasekmių: 120 yd. kliūtiname bėgime -- 15,9 sek., 180 yd. kliūtiname bėgime -- 21,3 sek. ir šuolyje į aukštį -- 5'-8" (1,73 m.).

(b)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Romas Stakauskas**, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos yra pakviestas vadovauti neolithuanų vasaros stovyklai. Stovykla įvyks p. Linkų vasarvietėje — Christiana Lodge, Edwardsburg, Mich. nuo rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 2 d. Ten pat rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 dienomis įvyks ir korporacijos Neo-Lithuania suvažiavimas. Visais stovyklą liečiančiais klausimais prašome kreiptis į stovyklos vadovą Romą Stakauską — 6550 So. Albany Ave., Chicago '29, Ill. Tel. PR 8-6804.

• **Dail. R. Viesulas Philadelphijos TV programoje** "Studies in Creativity", vedė pokalbį ir demonstraciją apie grafiką. Ta pati programa bus matoma New Yorke, Washington, Chicagoje ir San Francisco. Norint pamatyti NBC paruoštą filmą su mūsų dailininku, reikia pasekti vietos TV programas.

• **Dr. J. Žmuidzinui**, Lietuvos konsuli Kanadoje, birželio 10 d. suėjo 65 m. amžiaus. Ta proga suakutvininkui buvo suruošta privataus pobūdžio pagerbtuvės.

• **Gintaras** — tautinių šokių grupė Toronte, vadovaujama V. Turutos, visu jaunatvės ryžtumu ruošiasi tautinių šokių šventei, kuri įvyks liepos 7 d., Chicagoje.

• **Jūratė Petravičiūtė**, Korp! Neo-Lithuania Detroito skyriaus vicepirmininkė, baigė Michigano Universitetą Lansinge ir gavo medicinos technologės diplomą. Birželio 24 išvyko į Santa Monica, Calif., atlikti praktiką ligoninėje.

• **Balfo Centre** gauta žymiai mažiau pinigų nei išleista, trūkumai vis dar įstengiami padengti iš geresnio laikotarpio liekanos. Gegužės mėn. Balfo Centre gauta 4,070 dol., išleista 6,055 dol.

Didžioji išlaidų dalis padaryta apmokant už individualias siuntas, kurių gegužėje išsiuntė: su medžiagomis 114, vaistų 12. Balfo pinigais gegužėje dar sušelpa 34 asmenys ar įstaigos, tam tikslui išleidžiant 2,154 dol. Balfo raštinėje dar laukia Centro Valdybos sprendimo prašymai specialiai paramai gauti, trijų tūkstančių dolerių sumai. Tarp jų 2,000 dolerių pašalpos prašymas tremtinių vaikučių vasaros stovyklai Vokietijoje paremti. Kas gali paaukoti vasaros stovyklai, atsiųskite į Balfą, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. K. L. J.

• **Nijolės Pupienės, Adonos Martis, L. Brazdienės** vadovaujamos tautinių šokių grupės dalyvavo ar dar dalyvaus Chicago Tarp-tautinėje Parodos tautybių kultūrinėje programoje ir, aišku, tarpe kitų tautybių tautinio meno ansamblių lietuviai jau iš anksto naudojami, kaip atrakcija, kaip tikrais tautinio meno reprezentacijos atstovais.

• **Dr. P. Bagdonavičius**, dramaturgas, baigia rašyti naują dramos veiklą "Mergaitė ir teisėjai". Tai bus bene penktasis dramos kūrinys, parašytas dr. P. Bagdonavičiaus mūsų lietuviškoj dramaturgijoj.

• **Aušrai Skirmuntaitei**, Vlodo ir Julijos Skirmuntų dukrai, birželio 15 d., Illinois Universitetas suteikė magistrės diplomą iš anglų kalbos ir literatūros. Aušra baigė Wisconsin universitetą 1961 m.

Jos sesuo Daina baigė Wisconsin universitetą ir birželio mėn. 9 dieną jai buvo įteiktas bakalauro diplomai iš sociologijos. Daina yra gavusi tūkstančio dolerių stipendiją tęsti studijas Bostono universitete.

Jų tėvelis Vl. Skirmuntas yra aktyvus ALT S-gos Wisconsin skyriaus narys ir eina to skyriaus valdybos išdininko pareigas.

• **Dr. M. Žukauskienė**, dalyvaujanti "Brooklyn Arts Gallery" amerikiečių dailės parodoje, už "Blue Flowers" laimėjo atžymėjimą "Honorable mention".

PADĖKA

Antano OLIO Akademijai praėjus, dideliu nuoširdumu išreiškiami savo padėką visiems prisidėjusiems ir įgalinusiems šį įspūdingą minėjimą pravesti.

Mūsų gili padėka priklauso Lietuvos Atstovui p. J. Kajeckui, Gen. Kons. Dr. P. Daužvardžiui ir Poniai, ALT-bos pirmininkui p. L. Šimui, adv. A. Lapinskui, rašyt. St. Santvarui, solistams Onai Kaskas, Jonui Vazneliui, muz. Aleksandrui Kučiūnui, Lietuvių Meno Ansambliui DAINAVAI ir dirg. Algii Šimkui, dail. V. Vijeikiui. Didelė padėka dail. Algirdui Kurauskui ir jo talkininkams arch. Ant. Rimavičiui, arch. Vyt. Vepštui ir kitiems, kurie retai sutinkamu pasivertimu išpildė scenos meninį apipavidalinimą. Dėkojame lietuvių spaudai, skyrusiai savo laikraščio skiltis Akademijos išpopuliarinimui bei organizacijoms įėjusioms į rengimo komitetą. Ačiū gausiai dalyvavusiai Chicago visuomenei bei svečiams iš visos Amerikos.

Veronika OLIENĖ
Juozas J. Bachunas
Valdas V. Adamkavičius

Lietuvaitės debutantės, kurios birželio 23 d. buvo pristatytos Chicago Lietuvių Moterų klubo Gintaro baliuje So. Shore Country patalpose Chicago visuomenei: Zita Marija Šimutytė, Zitos ir dr. Leonardo Šimučio duktė, Miriam Diane Pilipauskaitė, Elzbieta ir dail. Jono Pilipausko duktė, Teresė Nijolė Prunskytė, dr. Albinas Prunskienės duktė, Diane Josefine Ožinskytė, Viktorijos ir dr. Walterio Ožinskų duktė, Sharon Le Remeikytė, Genovaitės ir Wilberto Remeikių duktė, ir Margarita Maria Rudytė, Marijos ir inž. Antano Rudžių duktė.

BOSTON

L. VALIUKAS LANKĖSI BOSTONE

ALT S-gos Bostono sk. pakviestas, birželio 11 d. čia lankėsi Rezoliucijoms remti komiteto pirm. Leonardas Valiukas iš Los Angeles, Calif. Tos dienos vakare jis padarė išsamų pranešimą apie jo vadovaujamo komiteto pastangas JAV Kongrese praves-ti rezoliuciją, kuri įpareigotų JAV vyriausybę imtis žygių per Jungtinių Tautų Organizaciją, kad Sovietų Sąjungą iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos atitrauktų savo kariuomenę ir policiją, kad iš Sibiro ir kt. Sovietijos vietų į savo kraštus būtų grąžinti visi pabaltiečiai, kad Jungtinių Tautų priežiūroje būtų patikrinta Pabaltijo tautų apsisprendimo teisė, įvykdžius tuose kraštuose laisvus demokratinius rinkimus.

Šiuo metu JAV Kongrese tuo klausimu jau yra atskirų kongresmanų ir senatorių teiktos 32 rezoliucijos.

L. Valiukas kvietė, kad Mas. lietuviai, o taip pat ir kitų valstijų lietuviai, tuo reikalu rašytų laiškus savo senatoriams ir Atstovų Rūmų nariams, prašydami juos rezoliucijas paremti ar daugiau jų Kongresui pasiūlyti. L. Valiuko vad. komiteto pastangos tikrai uoliai palaikytinos.

Komitete šiuo metu dirba ne tik lietuviai, latviai ir estai, bet ir visa eilė žymių amerikiečių.

Bostone L. Valiuko pranešimo susirinko paklausti nemažas būrys visuomenininkų. Buvo iškelta visa eilė klausimų. Susirinkimas įvyko ALT S-gos Bostono sk. namuose, jam vadovavo sk. pirm. Ant. Matjoška.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

• **Adelaidės Lietuvių Sąjunga** išrinko valdybą, kurioje jau eilę metų reiškiasi veik vis tie patys asmenys: Pirmininku išrinktas V. Raginis, vicepirm. K. Reisonas, L. Martinkus, pirm. sekret., R. Jurgelionis, turto globėjas. Be to, valdyboje dar yra išdin. K. Pocius, antrasis sekretorius J. Dundas.

ALS pirmuoju rūpesčiu yra savųjų namų tobulinimas ir plėtimas.

Valdybai uoliai talkininkauja ponijų komitetas, kurį sudaro Dundienė, Maželienė, Raginienė, Reisonienė ir Šerelienė.

• **Inž. Zigmas Budrikis**, Perth universiteto mokslinei personalo narys, skaitė paskaitą Australijos radijo ir elektronikos inžinierių suvažiavime Melbourne, kur dalyvavo 600 tos srities inžinierių. Jo tema — "On the Channel Capacity of the Human Sence of Vision".

PLB SEIMO INFORMACIJOS

1. PASKAITOS IR PASKAITININKAI

Penktadienį, rugpjūčio 30 d.

Organizacinė PLB padėtis ir siūlomi pakeitimai, skaito JAV LB Tarybos pirmininkas St. Barzdukas.

Lėšų telkimas visokiariopai lietuviškai PLB veiklai finansuoti, skaito JAV LB pirmininkas J. Jasaitis.

Šeštadienį, rugpjūčio 31 d., jau galutinai nustatytos trys paskaitos:

Peticija Jungtinėms Tautoms, skaito KLB Krašto Valdybos narys J. Kardelis, PLB vaidmuo Lietuvos laisvinimo darbe, skaito PLB vicepirmininkas J. Matulionis,

Jaunoji karta ir lietuvių bės išlaikymas išeivijoje, skaito JAV LB Valdybos narys inž. V. Adamkavičius.

Sekmadienį, rugsėjo 1 d., pagrindinę paskaitą O'Keefe salėje skaito prof.

S. Sužiedelis tema **Lietuvių tautos likimas laiko ir istorijos perspektyvoje.**

2. MUZIKINĖS PROGRAMOS PAKEITIMAI

Nuo anksčiau skelbtojo simfoninio koncerto sekmdienį atsisakoma. Tokį sprendimą teko padaryti atsižvelgiant į lėšas. Vien pilno sąstato orkestrui re-

Aukšt. teismo teisėjas Chicagoje Alfonsas Wells (dešinėje) įteikia Silvijai Reivytytei K. Donelaičio liet. mokyklos mokslo baigimo pažymėjimą. Kairėje stovi mokyklos vedėjas J. Širka ir tėvų komiteto pirm. Algis A. E. Regis. A. Gulbinsko nuotrauka

MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO, VISA ŠIRDIMI, VISAIŠ JAUSMAIS

K. Donelaičio lituanistinė mokykla Chicagoje birželio 8 d. baigė mokslo metus. Šiais metais mokyklą lankė 250 moksleivių. Mokykloje dirba 12 mokytojų. Tėvų komitetą sudaro: Algis A. Regis, Pranas Naris, Liudas Ramanauskas, Bronius Polikaitis ir Vilius Albrechtas. Nuotraukos mokyklą baigę mokiniai su mokyklos vedėju J. Širka. Stovi iš kairės: Silvija Zalagėnaitė, Silvija Reivytytė, Loreta Reivytytė, Ramunė Stravinskaitė, Vilija Daikaitė ir mok. ved. J. Širka. A. Gulbinsko nuotrauka

Mokytojos P. Lampsatienės vadovaujami K. Donelaičio lit. mokyklos mokiniai suvaidinę "Lietuviškieji mėnesiai". A. Gulbinsko nuotrauka